

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χάραν ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Ὀικουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΤΗΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δρ. 40. Ἐξάμηνος δρ. 22. Τριμήνιος δρ. 12.
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγυπτίου Γρ. Δ. 50. Ἀγγλίας, Κύπρου καὶ λοιπῶν Ἀποικιῶν σελίνια 10. Ἀμερικῆς δολ. 4. Λοιπῶν χωρῶν φράγκα Γαλλικὰ 25. Ἐξάμηνιοι καὶ Τριμήνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ—ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδὴποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βαρθάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 30ὸς

Ἐν Ἀθήναις, 10 Νοεμβρίου 1923

Ἔτος 45ον—Ἀριθ. 48

Η ΜΙΚΡΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

(Μυθιστόρημα ὑπὸ MARIE GIRARDET)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΑ'. (Συνέχεια)

Ὅσοι τοὺς ἐβλεπαν ἔτσι νὰ χορεύουν, ὁμολογοῦσαν πὺς δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ πιὸ ταιριαστὸ ζευγάρι.

Στὰ διαλειμματα, μίλησαν πάλι γιὰ διάφορα πράγματα καὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ χοροῦ φαίνονταν πὺς εἶχαν γνωριστῇ ἀπὸ πολὺν καιρὸ, τόσο φιλικὰ μιλοῦσαν. Μόνο γιὰ τὴ Βαλκάνια, τὸ τόσο λεπτὸ καὶ ἀγαπητὸ θέμα, δὲν εἶπαν τίποτα.

Τὴ ρώτησε γιὰ τὴν ἐργασία της. Τῆς εἶπε πὺς ἡ «ἀγορά» της ποῦχε πουλουθῇ στὴν ἐκθεσὴ, ἦταν στὸ σπῆτι του, σὲ μιὰ μεγάλη βιτρίνα καὶ ὅτι κάθε πρωτὶ ἡ χαρὰ του ἦταν νὰ κάθεται νὰ τὴν κοιτάξῃ. Τὴ ρώτησε ἀν ἐξακολουθοῦσε νὰ φτιάχνῃ κούκλες καὶ μὲ χαρὰ του ἔμαθε ὅτι ἡ μικρὴ πατριώτισσά της ἦταν ἀπασχολημένη τώρα μὲ τὴ γλυπτικῇ.

Βράδυσε. Τὰ λουλούδια λιποθυμοῦσαν καὶ ἔγερναν στ' ἀνθογαλῖα, οἱ μουσικοὶ ἦταν κουρασμένοι καὶ τὰ σαλόνια σιγὰ-σιγὰ ἀδειάζαν.

Ὅταν ἔφυγε καὶ ὁ τελευταῖος καλεσμένος, ἡ Ζίνα πλησίασε τὴ Μίλλυ. Μὲ φωνὴ σιγανὴ καὶ τρεμουλιαστὴ τῆς εἶπε:

— Γιατὶ δὲ μοῦ τόλεγεσ ὅτι αἱ γονεῖς σου περίμεναν τὸν πρίγκηπα;

— Φοβόμουν πὺς δὲ θάθελες νὰ τὸν ἰδῇς, εἶπε ἡ Μίλλυ, καὶ ὅτι γι' αὐτὸ τὸ λόγο δὲ θάρχουσιν στὸ χορὸ... Πρέπει ὅμως νὰ ξέρεις, ὅτι ὁ πιστότερος, ὁ θερμότερος ὁπαδὸς σου δὲν κατοικεῖ στὴ Βαλκάνια...

Ἡ Ζίνα σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ κοίταξε τὴ φίλη της στὰ μάτια. Δὲν εἶπε ὅμως τίποτα καὶ ἡ δεσποινὴς ντὲ Ρεδάλ πρόσθεσε:

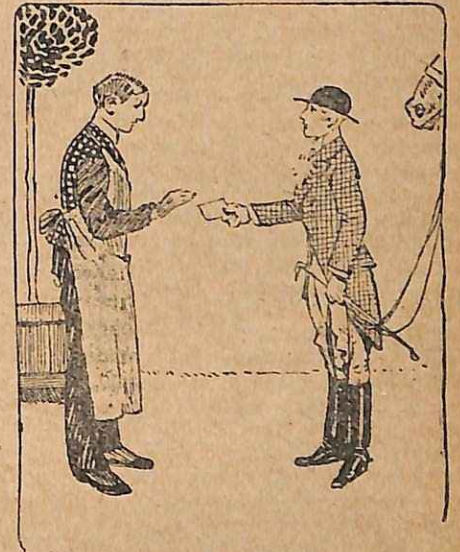
— Αὐτὸς πάντα ἀπεδοκίμαζε καὶ κατέκρινε τὴ συνομωσία πού σὲ ἔδωξε ἀπ' τὸ θρόνο σου.

Τότε ἡ Ζίνα εἶπε στὴ Μίλλυ, ὅτι ἤξερε αὐτὸν τὸ νέο πρὶν γίνῃ ἡ ἀποφινὴ γνωριμία. Τῆς διηγήθηκε σὲ ποιὲς περιστάσεις τὸν εἶχε συναντήσῃ, χωρὶς νὰ ὑποπευτεῖται πὺς ἦταν ὁ πρίγκηψ Ἰσλάζ...

Αὐτὸς εἶχε ἀγοράσει τὰ ἔργα της, αὐτὸς εἶχε γράφει τὸ εὐνοϊκὸ ἐκκεῖνο ἄρθρο σὲ μιὰν ἐφημερίδα τῆς Βαλκάνιας, αὐτὸς τῆς παρουσιαζόταν σὰν ἀπὸ μηχανῆς θεὸς σὲ κάθε κρίσιμη περιστάσει τῆς ζωῆς της καὶ ἔπαιζε ρόλο τόσο εὐεργετικὸ καὶ μυστηριώδη. Τέλος εὐρισκε τώρα τὸ κλειδί τοῦ αἰνίγματος, μὰ ἀμέσως νέο πρόβλημα πρόβαλλ' ἐμπρός της: ποιά ἦταν ἡ αἰτία αὐτῆς τῆς καλοσύνης, πού τὰ δείγματά της στάθηκαν ὡς τώρα τόσο εὐεργετικά γιὰ τὴ μικρὴ μας ἡρωίδα;

Τὴν ἄλλῃ μέρα τὰ κορίτσια ξανάρχισαν τὰ μαθήματα, μὰ ὁ νοῦς των ταξίδευε μακριὰ ἀπ' τὴν ἱστορίαν καὶ τὴ φιλολογοίαν. Ἡ κυρία Ἐριὼ ἔδειξε ὅλη της τὴν ἐπιείκεια καὶ δὲ ζήτησε ἀπ' τὴς μαθήτριές της ὑπερβολικὴν προσοχήν.

Ἔχετε παρατηρήσει, μικροὶ μου ἀναγνώστες, πόσο λίγο ἐνδιαφέρεται κανεὶς γιὰ τὸν ἐκατονταετῆ πόλεμον ἢ γιὰ τὴς ἐκστρατείας τοῦ Ἀννίδα, ὅταν τὴν προηγουμένη μέρα ἔχει διασκεδάσει;... Τὸ πνεῦμα μοιάζει σὰν ἕν' ἀνή-

«Ἐδῶσε στὸν ὑπηρετῇ μιὰ κάρτα...»
(Σελ. 378, στ. α'.)

συχὸ καὶ δυσυπόταχτο ἄλογο, πού ξεφεύγει ἀμέσως μόλις χαλαρώσῃ κανεὶς τὸ χαλινὸ...

Ὅστόσο ὁ πρίγκηψ Ἀλδέρτος ντ' Ἰσλάζ πῆγαινε συχνὰ στὴν Πρεσβεΐαν καὶ ἡ Ζίνα τὸν συνάντησε πολλὰς ἀκόμα φορές. Ἐννοιωθε γι' αὐτὸν μιὰ συμπάθεια πού κάθε μέρα καὶ μεγάλωνε.

— Παράξενο, ἔλεγε στὴ Μίλλυ, θαρρῶ πὺς βρῆκα ἕνα μεγάλον ἀδερφό, πράγμα πού τόσον καιρὸ ἦταν ὁ καὶ μὸς μου...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΒ'

Μιὰ ἀνέλπιστη πρότασις

Οἱ μῆνες περνοῦσαν. Αὐτὸν τὸν χρόνον ἡ Ὑδόννη Δεγκράν καὶ ἡ Ζίνα ντὲ Φιρσάτ ἐργάστηκαν μὲ ζῆλον γιὰ νὰ πάρουν τὸ διπλωμὰ τους. Ἦρθαν οἱ ἐξετάσεις. Περιττὸ νὰ ποῦμε πόση περιέργεια εἶχε προξενήτῃ ἡ φήμη ὅτι μιὰ ἀπ' τὴς ἐξεταζόμενες ἦταν βασιλίσσα ἐκθρονισμένη.

Ὅστόσο ἡ Ζίνα ἀπάντησε λαμπρὰ σ' ὅλες τὴς ἐρωτήσεις. Ἡ Ὑδόννη ταχάσε μιὰ στιγμὴ καὶ δὲν ἀπάντησε τόσο καλὰ. Πέτυχαν ὅμως καὶ οἱ δύο καὶ ἡ κοινὴ αὐτῇ συγκίνησις καὶ ἡ κοινὴ ἐπιτυχία ἦταν ἕνας καινούργιος σύνδεσμος μεταξὺ τους.

«Δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ πιὸ ταιριαστὸ ζευγάρι...»
(Σελ. 377, στ. α'.)

«Η κυρία Έριώ έτοιμάσε μιὰ γιορτή γιὰ νὰ πανηγυρίσῃ τὴν ἐπιτυχία τους. Τὸ πρωτὶ τῆς ἡμέρας ποὺ ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ γιορτὴ, ἡ διευθύντρια ἦταν στὸ παράθυρό της. Μ' ἐκπληξή της εἶδε τότε ἕνα νέο ἱππέα νὰ σταματᾷ μπρὸς στὸ σπῆτι της. Μπήκε στὴν αὐλὴ, κατέβηκε ἀπ' τ' ἄλογο καὶ ζήτησε μιὰν ἀκρόαση ἀπ' τὴν κυρία Έριώ. Ἐδῶσε στὸν ὑπὸν ὑπὲρ τῆς μιὰ κάρτα μὲ τ' ὄνομα :

«**Πρίγκηψ Ἀλβέρτος ντ' Ἰσλάξ**»

Ἡ διευθύντρια κοίταξε τὸ τετραγώνον χαρτί καὶ δὲ μπορούσε νὰ βεβαιωθῇ ἂν ἦταν σιὰ σωστά της... Ὑστερα, γιὰ νὰ μὴν περιμένῃ κάτω ὁ βασιλικὸς ἐπισκέπτης, κατέβηκε βιαστικά τὴ σκάλα, μπήκε στὸ γραφεῖο της, ἔδειξε ἕνα κάθισμα στὸν ξένο καὶ κάθισε καὶ αὐτὴ.

Τὸν ρώτησε τότε γιὰ ποῖο λόγο τὴν τιμοῦσε μὲ τὴν ἐπισκεψή του.

«Ὁ νέος, ὅστερ' ἀπὸ ἕνα στιγμιότυπο διασταγμῶ, κοίταξε μὲ γεμάτο εὐλικρίνεια βλέμμα τὴ διευθύντρια καὶ εἶπε :

— Ἐξέρω, κυρία, ὅτι ἡ δεσποινὶς ντὲ Φιρστάτ σὰς σέβεται καὶ σὰς ἀγαπᾷ. Ἐξέρω ὅτι ἔχει μεγάλη ἐμπιστοσύνη στὴν κρίση σας...

Αὐτὸ τὸ προοίμιο ξάφνισε κάπως τὴν κυρία Έριώ. Ἐκαμ' ἕνα καταφατικό νόημα, χωρὶς νὰ πῇ τίποτε.

«Ὁ πρίγκηψ ἐξακολούθησε :

— Τῆς τόσα πολλὰς φορὲς—ἴσως τὸ ξέρετε—πόσο λυπάμαι, ἐγὼ τοῦλάχιστο, γιὰ τὰ περιστατικά ποὺ τὴν ἀνάγκασαν ν' ἀφήσῃ τὸ θρόνο τῆς Βαλκανίας...

«— Ποῦ θέλει νὰ καταλήξῃ ;» συλλογιζόταν ἡ διευθύντρια.

— «Ὁ πατέρας μου δὲν θὰ δεχόταν νὰ μεταβάλῃ τὴν παρῶσα κατάσταση, εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος... Ὁ ἄνθρωπος περὶ τὸ νὰ τὸ ζητήσω κἂν... Ἄλλως τε ζήτημα εἶναι ἂν ἔχῃ καὶ τὸ δικαίωμα...»

— «Ὅπως νᾶναι, πρώτη φορὰ ἡ ἱστορία θάγραφε παρόμοιο γεγονός...»

— Ἀκριβῶς, κυρία.

— «Ὅστε φρονῶ ὅτι τέτοιο ζήτημα δὲν μπορεῖ νὰ γεννηθῇ.

— Εἶμαι σύμφωνος. Σκέφθηκα ὅμως καὶ βρήκα ἕνα μέσο, τὸ μόνο, γιὰ ν' ἀποκτήσῃ πάλι ἡ πρίγκηπισσα Ζίνα τὴν περιουσία της, τὸ θρόνο της, τὸ βασίλειό της.

— Ποιὸ εἶν' αὐτὸ τὸ μέσο; ρώτησε ἡ κυρία Έριώ, ἐνῶ στὰ μάτια της διαβάζονταν τὸ λαμπρὸ μέλλον ποὺ πρόδιδε γιὰ τὴ μαθητριά της.

«Ὁ Ἀλβέρτος Ἰσλάξ ζητοῦσε λέξεις νὰ ἐκφρασθῇ. Τὸ θέμα τοῦ φαινόταν δύσκολο καὶ λεπτό.

— Τὸ μέσο αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπ' τὴν ἴδια τὴν δεσποινίδα ντὲ Φιρστάτ... Αὐτὴ θάποφασίσῃ. Βασίστηκα σὲ σὰς,

ποὺ τὴ βλέπετε καθε-μέρα, γιὰ νὰ σὰς ρωτήσω ἂν δὲν μισή πολὺ τὴν οἰκογένειά μου, ἂν ἡ καρδιά της εἶν' ἐλεύθερη.

Φάνηκε νὰ πῆρε μιὰ ξαφνικὴ ἀπόφαση καὶ πρόσθεσε :

— Μ' ἕνα λόγο : ἂν ἤθελε νὰ γίνῃ γυναίκα μου.

Κοίταξε καλὰ τὴ διευθύντρια, ἐνῶ τὰ μάγουλά του χλώμιαζαν καὶ εἶπε μὲ ἀγωνία :

— Δὲ μιλάτε, κυρία. Μήπως ἡ δεσποινὶς Φιρστάτ ἔχει δώσει τὴν καρδιά της ἄλλῳ;...

— Δὲν τὸ πιστεύω, κύριε, ἀλλὰ δὲν εἶμ' ἐγὼ τὸ πρόσωπο ποὺ θὰ μπορούσε νὰ τοῦ ἐμπιστευθῇ κάτι παρόμοιο...

Ἄφου ὅμως μοῦ κάνετε τὴν τιμὴ νὰ μ' ἐπιφορτίσετε μὲ μιὰ τέτοια λεπτὴ ὑπόθεση, θὰ προσπαθίσω μὲ τρόπο νὰ ἐξακριβώσω.

— Θάχετε ὀλη μου τὴν εὐγνωμοσύνη, κυρία. Στὴν περίπτωσή ποὺ θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐλπίσω σ' αὐτὴ τὴν εὐτυχία, ὁ πατέρας μου θὰ ζητήσῃ ἐκ μέρους μου τὴ δεσποινίδα Φιρστάτ ἀπ' τὴν πρίγκηπισσα Βαλεντίνα.

Ἡ κυρία Έριώ κατὰ βάθος δὲν εἶχε καμμιὰ ἀμφιβολία γιὰ τὴν ἀπάντησή της Ζίνας καὶ εἶπε στὸν ἐπισκέπτη χαμογελώντας :

— Θὰ προσπαθίσω νὰ μάθω ὅτι σὰς ἐνδιαφέρει, κύριε. Νὰ μένετε ἤσυχος.

Τότε ὅμως δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῇ καὶ ἄρχισε νὰ ἐξυμνῇ τὴ Ζίνα, τὴν ὑπομονή της, τὴν ἐνεργητικότητά της, τὸ ἀδάμαστο θάρρος ποῦχε δείξει σὲς πῶς δύσκολες περιστάσεις, τὴν καλὴ της καρδιά, τὸν εὐθυμο χαρακτήρα της.

(Ἐπεται συνέχεια)

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

ΔΙΧΩΣ ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ ΣΚΕΨΗ

Ἀς τὴ βάρκα στὸ κῆμα ὅπου
θέλει νὰ τρέξῃ...
Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀσε τὴ βάρκα ἐλεύθερη,
δίχως κουριά... Τιμόνι
μὴν κυβερνᾷς!

Ἡ ἐσπέρα τώρα πούχει γαληνέψει,
ἄσε τὸ κῆμα φωτεινὸ
νὰ τὴν ἀπαλοζώνει

καὶ νὰ τὴν σέρονει ὅπου βολεῖ,
δίχως βουλή καὶ σκέψη.

Δρόμο ἀσημένιο χάραξε
βαθιά στ' ἄφωτα μάκρη
τοῦ φεγγαριοῦ τὸ φῶς θλιμμέ-

νο· καὶ ἔχουν γαληνέψει
καὶ ἀκρογιαλιές καὶ τῶν βουνῶν
γραμμές... Ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη

ἕνα ἀποκάτωμα γλῶκτό,
δίχως βουλή καὶ σκέψη.

Ἀσε τὴ βάρκα ἐλεύθερη
σὲ ἀναλαμπὴ ἀσημένια
νὰ κατερεψίσῃ τὴ λευκὴ

τῆς χάρι... Ἀς γαληνέψῃ,
ψυχὴ, σὰν καὶ ὅλα γύρω μας,
κάθε λατῶρα καὶ ἔννοια

καὶ ἄς σὲ λικνίσῃ τὸ νεῖρο,
δίχως βουλή καὶ σκέψη!

ΙΩΑΝΝΗΣ Θ. ΚΑΚΡΙΑΝΗΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ

Ὁ Ἀντρέας Τυπάλδος Λασκαράτος (γεννηθὴκε στὸ Ληξούρι τὸ 1811, πέθανε στὸ Ἀργιστόλι τὸ 1901), ὑπῆρξε ὁχι μόνον ἕνας ἐξοχος ποιητὴς καὶ ἕνας μεγάλος κοινωνικὸς διδάσκαλος, ἀλλὰ καὶ ἕνας θαυμασιὸς ἄνθρωπος γιὰ τὴν ἀρετὴ του, τὴ χρηστότητα, τὴ φιλαλήθεια, τὴ σταθερότητα σὲς ἰδέες του, τὸ θάρρος του. Γι' αὐτὸ ἡ ζωὴ του μᾶς διδάσκει ὅσο καὶ τὸ Ἔργο του καὶ ἔν' ἀπ' τὰ ὠραιότερα, τὰ πλέον ἐνδιαφέροντα πράγματα ποὺ ἔχει γράφῃ, εἶναι καὶ ἡ Αὐτοβιογραφία του (1896). Ἀπ' αὐτὴ παίρνουμε ἐδῶ μερικὰ χαρακτηριστικά.

Μικρὸς ὁ Λασκαράτος ἦταν πολὺ ζωηρός. Μαζὶ μὲ ἄλλα δεκαπέντε Κεφαλληνιόπουλα, ἦταν ἐσωτερικὸς στὸ περίλθωμο Λύκειο τοῦ λόρδου Γκιλφορντ, σ' ἕνα χωριό. Ὁ ἑφορος τοῦ Λυκείου, ἕνας Ἀγγλος, μὴ μπορῶντας νὰ ὑποφέρῃ τὸ θόρυβο ποὺ ἔκαναν τὴ νύχτα τὰ τακτικά ἐκεῖνα παιδιὰ, κοιμόταν ἐξω, σ' ἄλλο σπῆτι τοῦ χωριοῦ. Καὶ μόνον τοὺς ἐκεῖνα, χωρὶς ἐπιβλέψη, χαλοῦσαν τὸν κόσμον περισσότερα. Μὴ νύχτα τοὺς ἤλθε ἡ ἰδέα νὰ βγοῦν ἐξω στοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ μὲ τὰ νυχτικά τους, κουκουλωμένα μὲ τὰ σεντόνια τους σὰν φαντάσματα. Μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανεὶς τὴν ἐκπληξὴ καὶ τὸν τρόμον τῶν χωρικῶν. Ἀπὸ τὸ κακὸ ποὺ ἔγινε, ξυπνήσαν φαίνεται καὶ ὁ ἑφορος, ποὺ τὰ κυνήγησε καὶ τὰ γύρισε στὸ Λύκειο φωνάζοντας : «Στὸ σπῆτι! στὸ σπῆτι!»

Μὴ ἀπ' αὐτὲς τὲς τρέλες λίγο ἔλειψε νὰ στοιχίσῃ στὸ Λασκαράτο τὴ ζωὴ. Μὴ μέρη, παίζοντας μὲ τὰλλα τρελλόπαιδα, ἔπεσε ἀνάσκελα ἀπὸ μεγάλου ὕψους καὶ ἔμεινε πολλὴν ὥρα ἀναίσθητος. Εἶχε σπάσει τὰ πλευρά του. Ὁ πατέρας του τότε πῆγε καὶ τὸν πῆρε στὸ Ληξούρι. Ἐτσι τελείωσε ἡ μαθητεία του στὸ Λύκειο. Καὶ διηγούμενος αὐτὰ ὅλα προσθέτει : «Σήμερα τὰ παιδιὰ μὰς εἶναι πῶς φρονίμα».

«Ὅταν γύρισε ἀπ' τὸ Παρίσι στὸ Ληξούρι μὲ τὸ δῖπλωμα τοῦ δικηγόρου, τοῦ χρειάστηκε ἕνα καλαμάρι, γιὰ νὰ γράφῃ... τὰ ποιήματά του. Πῆγε λοιπὸν νὰγοράσῃ ἀπὸ ἕνα μαγαζὶ, ποὺ ἤξερε πὼς πουλοῦσε πέννες καὶ χαρτί. Ἀλλὰ μὲ μεγάλη του ἐκπληξὴ ὁ Ληξουριώτης ἔμπορος τοῦ καιροῦ ἐκείνου τὸν ἄκουσε νὰ τοῦ γυρεύῃ καλαμάρι.

— Μὰ τί, τοῦ εἶπε, σὲ καλαμάρι ποιοῦνε τὰ καλαμάρια;

— Ἀλλὰ ποῦ; ἔκαμε ἐπίσης ἐκπληκτος ὁ νέος Λασκαράτος.

— Δὲν ἔχετε στὸ σπῆτι σας τίποτα σπασμένα ποτήρια;

— Μπορεῖ...

— Ἐ, ὦραϊα! Πάρε λοιπὸν ἕνα, δάλε μέσα ἕνα κομματάκι σφουγγάρι, ρίξε ἐπειτα μελάνι καὶ νὰ το!

— Ἀ! ἐφώνησε ὁ Λασκαράτος, δὲν τῶξερα πὼς ἔτσι γίνονται τὰ καλαμάρια!

Στὴν Κέρκυρα, ὅταν σπούδαζε στὴν Ἀκαδημία, —πρὶν πάῃ στὴν Εὐρώπη, —ἐγγύρισε καὶ τὸν ποιητὴ Κάλδο, ποὺ τὸν εἶχε καθηγητὴ, καὶ τὸν Διονύσιον Σολωμό, ποὺ συχνὰ τὸν ἐπισκεπτόταν καὶ, ὅπως πολλοὶ ἄλλοι νέοι, τοῦ διάβαζε τὰ λογοτεχνικά του γυμνάσματα.

Ὁ μεγάλος ποιητὴς τᾶκουγε ὅλα μὲ προθυμία καὶ τὰ διόρθωνε.

Μὴ μέρη, μπροστὰ στὸ Λασκαράτο, τοῦ διάδασε καὶ τὴν ἕνα νέος· ἀλλὰ ὁ Σολωμὸς δὲν τοῦκαμε καμμιὰ παρατήρηση καὶ καμμιὰ διόρθωση. Τὸν ἐνθάρρυνε μόνον νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ ὁ νέος ἐφυγε. Ὅταν ὅμως ἤλθε ἡ σειρά τοῦ Λασκαράτου, ὁ Σολωμὸς ἄρχισε νὰ τοῦ κάνει χίλιες-δύο παρατηρήσεις καὶ διορθώσεις. Ὁ Λασκαράτος, σὰ νὰ ζήλεψε λιγάνι τὸν ἄλλον, παραπονέθηκε καὶ τότε ὁ Σολωμὸς τοῦ εἶπε :

— Ἡσύχασε! Σδύνω πολλὰ ἀπὸ τὸ σύνθεμά σου, γιὰ τὸ σ' αὐτὸ καὶ δρίσκω νὰφῶσω. Στὸ δικό του ὅμως δὲν βρήκα τίποτα νὰφῶσω καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἐσβυσα τίποτα.

Γιὰ λίγον καιρὸ, στὸ Ληξούρι, ὁ Λασκαράτος ἔκαμε Εἰρηνοδίκης. Ἦταν τότε τριάντα χρονῶ νέος, ἄντρας καὶ ὅμως ὁμολογεῖ πὼς ἦταν ἀκόμα παιδί καὶ στὸ σπῆτι τοῦ ἐπαίξε σὰν παιδί.

Κι' ἐν' ἀπὸ τὰγαπημένα του παιχνίδια ἦταν οἱ γάτες. Τὲς κυνηγοῦσε πρὸς ἐν' ἄρματι, ὅπου ἔστηνε ὄρθια διάφορα κόσκινα, καὶ τὲς ἀνάγκασε νὰ τὰ πηδήσουν. Γάτες καὶ κόσκινα ἔπεφταν τότε χάμω μὲ μεγάλο θόρυβο.

Ἀς μὴ τὸν κατηγορήσῃ κανεὶς, λέει, γιὰ σκληρότητα πρὸς τὲς γάτες, γιὰ αὐτὲς δὲν πάθαιναν τίποτα. Μόνον τὰ κόσκινα ἐσπαζαν καθὼς ἔπεφταν, πρὸς μεγάλη φούρκα τῆς μητέρας του...

Ἐπαίξε ἀκόμα καὶ μ' ἕνα ὠραῖο κυνηγετικὸ σκύλο ποὺ εἶχαν στὸ σπῆτι. Τὸν ἐφάσκωνε σὰ μωρὸ κατὰ τὴ μόδα τοῦ τόπου· ἔπειτα τὸν ἔπερνε στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὸν ἐτάξιζε **πανάδα** μ' ἕνα κουταλάκι! Ἡ χάρι, λέει, μὲ τὴν ὁποία ὁ σκύλος δεχόταν αὐτὴ τὴν περιποίησιν, τὸν ἐγέμιζε χαρὰ.

Κάποιος τώρα, διαβάζοντας αὐτὰ τὰσυμβιβαστά μὲ τὴν ἡλικία καὶ τὴ θέση τοῦ Λασκαράτου, θὰ μπορούσε, λέει, νὰ κατηγορήσῃ τοὺς γονεῖς του πὼς ἔκαμν νὰ διορισθῇ Εἰρηνοδίκης ἕνα «παλιόπαιδο». Κι' ὅμως ὅχι. Ποτὲ δὲν παραπονέθηκε κανεὶς γι' ἀπόφαση τοῦ Εἰρηνοδίκου Λασκαράτου. Κι' ὁ

μεγάλος ἄνθρωπος προσθέτει τὴ μεγάλη αὐτὴ ἀλήθεια : «Γιὰ νὰ δῃ μιὰ ἀδίκη ἀπόφαση, χρειάζεται τέχνη καὶ πονηριά. Ἀλλὰ μιὰ δίκαιη ἀπόφαση εἶναι τὸ εὐκολότερο πρᾶγμα τοῦ κόσμου».

Τὴ δγάζει δηλαδὴ καὶ ἕνα παιδί ποὺ παίζει ἀκόμα μὲ τὲς γάτες καὶ μὲ τοὺς σκύλους...

ΕΡΑΝΙΣΤΗΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ

Ἀγαπητοί μου,

Εὖ τὸν παράξενο τίτλο «Γεωργικὲς Σπειρουνιὲς» βγήκε στὴ Λευκωσία τῆς Κύπρου ἕνα βιβλιαράκι, ποὺ προσπαθεῖ νὰ ἐμπνεύσῃ τὸ πῶς ἀνθρωπιστικὸ ἴσως αἶσθημα : τὴν ἀγάπην στὸ Δέντρο, στὸ φυτὸ, στὴν πρασιναδά, στὸν κήπον, στὸ δάσος, στὴν ἐξοχή, στὴ φύσιν. Τὴγραψε ὁ κ. Α. Κλόκαρης, ἕνας γεωπόνος. Β. Ἐπόπτης τῆς Γεωργίας στὴν Κύπρον, ἄνθρωπος ποὺ ἔχει αὐτὸ τὸ αἶσθημα στὸν ὑπέρτατο φαίνεται βαθμὸ. Ἀγαπᾷ τὸ Δέντρο. Κι' ὅση εἶναι ἡ ἀγάπη του γι' αὐτό, τόσο καὶ τὸ μῖσος του γιὰ τοὺς ποῦ, ἄπονοι καὶ ἄστοργοι, τὸ καταστρέφουν. Στὸ στόμα ἑνὸς γεωργοῦ βάσει κατὰρες φρικτὲς ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν τοῦ Δέντρου. Φαίνεται ὅμως πὼς ὁ ἴδιος τοὺς κατακαίει ἔτσι μὲς' ἀπ' τὰ βαθύτερα τῆς ψυχῆς του. Ἀκούστε, παραδείγματος χάριν, λίγο ἀπὸ τὴν «Κατάρτα τοῦ Γέρο-Νικόλα» :

«Τρέξετε, ἑλάτε, Χριστιανοί, νὰ ἰδῇτε τὸ μεγάλο κακὸ ποὺ μοῦγινε ! Γονατιστός, Χριστέ μου, σὲ παρακαλῶ νὰγορικήσῃς αὐτὰ ποὺ θὰ σοῦ πῇ ἀπ' τῆς καρδίας του τὰ φύλλα ὁ γέρο-Νικόλας ὁ ἀσπρομάλαι, αὐτὸς ποὺ ὁσήμεσε τὰ μαλλιά του μέσα σὲς δέντροφυτεῖς.

«Μοῦκοῦσαν τὰ δέντρα μου ! Ὁ Θεὸς νὰ κόψῃ τὰ χρόνια τοῦ αὐτοῦ ποὺ μοῦ τᾶκουσε ! Φίδια καὶ ὄχεντρες νὰ τὸν περιζώνουν καὶ νὰ τὸν δαγκάνουν. Ἐτσι μόνον θὰ πάρῃ καὶ αὐτὸς μιὰ μικρὴ ἰδέα τοῦ μεγάλου πόνου, τοῦ ἀλάλητου, ποὺ δοκίμασε σήμερον ἡ ψυχὴ μου...

«Τρέξετε καὶ ἑλάτε, Χριστιανοί, νὰ ἰδῇτε πὼς κατάντησαν τὲς κληματαριὲς μου, τὲς ὁμορφὲς μου κληματαριὲς, ποὺ ἔκαναν τὰ μεγάλα, τὰ μαῦρα καὶ τὰ κεχοιμαρῆνια σταφύλια ! Τὲς κατακόψαν σύρριζα ὡς στὸ κῶμα ! Ὅσα δάκρυα χύσανε οἱ κληματαριὲς μου, τόσα νὰ χύσουν καὶ αὐτοὶ σὲς μαῖρες φυλακὲς ποὺ θὰ τοὺς κλείσουν !...»

Κι' ἔτσι ἐξακολουθεῖ ὁ γέρο-Νικόλας, δυὸ-τρεῖς σελίδες ἀκόμα, νὰ παινέσῃ τὰ ὁμορφα, τὰ «εὐγενικά» του δέντρα καὶ φυτὰ καὶ νὰ κατακαίει μ' ὅλες τὲς συμφορὰς καὶ μ' ὅλα τὰ μαρτύρια, τοὺς κακούργους ποὺ τοὺ τᾶκουσαν.

Μὰ καὶ ἡ γριὰ—Νικόλαινα ποὺ τὸν σεκοντάρει, δὲν πάει παρακάτω. Ἀκούστε καὶ μερικὲς κατακαὲς τῆς γριᾶς : «Φωτιά, σφουνας, κατακλυσμὸς καὶ ἀνταρσία πέρα-

σαν ἀπὸ τὸ χτήμα μου καὶ μοῦ τὸ ρήμα-ξαν...Νὰ σοῦ ξεροζώθῃ ἡ γλώσσα, ὅπως ξεροζώσες τὲς ὁμορφὲς γαρουφαλιὲς μου καὶ τὲς μυρισμένες μου τριανταφυλλίες!.. Ποτὲ νὰ μὴ γελᾷς, ποτὲ νὰ μὴ νοιώσῃς μέσα σου χαρὰ, γιὰ τὲς λεμονιὲς μου ποῦχυναν εὐωδία σὲ τρία μίλλια καὶ τὲς πορτοκαλιὲς μου ποὺ κατέβαζαν χιλιάδες φρούτα, μοῦ τὲς γέμισες πληγὲς καὶ τσεκουριές...» Κι' ἔτσι ἐξακολουθεῖ γιὰ ὅλα τὰ μυριστικά καὶ τὰ ὁποροφόρα τοῦ ῥημαγμένου κήπου της καὶ ἡ γριὰ...

«Ὑπερβολικά» θάλεγε κανένας. Μὰ προλαμβάνοντας, ὁ συγγραφέας παρακάτω δικαιολογεῖται. «Γιὰ νὰ καταλάβῃς, λέει, φίλε ἀναγνώστη, ἂν ἔχω δίκιο νὰ μιλῶ ἔτσι ἐναντίον αὐτῶν ποὺ καταστρέφουν τὰ δέντρα, συλλογίσου πὼς πάρα πολὺ συχνά, ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός μου, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐπισκέπτομαι ἐλαιῶνες καὶ δέντροφυτεῖς, μὲ δέντρα ξεροζωμένα, ἀποξησμένα, κομμένα, ποὺ ὅταν τὰ βλέπει κανεὶς τοῦ σφίγγεται ἡ καρδιά...» Καὶ πάλι στὸν ἐπὶ λόγον : «Εὐτυχῆσαι ποτὲ νὰ ἰδῇς ἄνθρωπον γὰ χαϊδεύει, μὲ τὸν ἴδιο ἀπαράλλαχτα τρόπο ποὺ ἕνας ἄλλος χαϊδεύει τὸ παιδί του ἢ ἕνα ὁμορφὸ κατοικίδιο, —νὰ χαϊδεύει μὲ τὸ βλέμμα, μὲ τὴν ἀρὴ ἕνα δέντρο, εἴτε δικό του εἴτε καὶ ξένο : Ἄν δὲν σοῦ ἔτυχε στὴ ζωὴ σου νὰ ἰδῇς μιὰ τόσο ὁμορφὴ σκηνή, σὲ βεβαίῳ πὼς τίποτα δὲν εἶδες ! Ἀνθρώπος νὰ χαμογελά πρὸς τὸ Δέντρο, νὰ τοῦ μιλᾷ, νὰ τὸ ἀγκαλιάξῃ, νὰ τὸ χαϊδεύῃ. Μὰ φαντάστηκες ποτὲ τίποτα θειότερο, μεγαλοπρεπέστερο ἀπ' αὐτό;...»

Αὐτὸ εἶν' ἀλήθεια. Ὅλοι ὅσοι γνωρίζουν τὰ δέντρα ἀπὸ κοντά, ὅσοι τὰ φυτεύουν, τὰνατρέφουν καὶ τὰ περιποιούνται, ἔτσι τὰγαποῦν, σὰν ἐμψυχα ὄντα, καὶ τὰ δικά τους καὶ τὰ ξένα. Κι' ὅταν ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ ἀγαποῦν ἔτσι τὰ δέντρα, δὲν εἶναι κακούργοι ἄξιοι κάθε τιμωρίας καὶ καθε...κατάρτα, ἐκεῖνοι ποὺ τὰ καταστρέφουν; Καὶ πάλι, πόσο ἔχουν δίκιο ἐκεῖνοι ποὺ τὰγαποῦν καὶ πόσο ἀδικο ἐκεῖνοι ποὺ τὰ ἐχθρεύονται, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ δεῖξῃ κανεὶς μὲ συλλογισμούς. Ὅτι τὸ Δέντρο εἶναι πλάσμα ζωντανό, ὠραῖο καὶ χρήσιμο, τὸ ξέρον καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ. Κι' ὁ τέλειος ἀνθρωπισμὸς ἀπαιτεῖ νὰ τὰγαπᾷ κανεὶς καὶ αὐτὰ, ὅπως ὅλα τὰ ὠραῖα, τὰ χρησιμα καὶ τὰ ζωντανὰ πλάσματα. Τὸ βιβλιαράκι τοῦ κ. Κλόκαρη, μ' ὅλες του τὲς ὑπερβολὰς, ἔχει μεγάλη παιδαγωγικὴ ἀξία : ἐμπνέεται ἀπὸ ἕνα ἐξοχος ἀνθρωπιστικὸ αἶσθημα καὶ αὐτὸ προσπαθεῖ νὰ ἐμπνεύσῃ. —ὅχι βέβαια στοὺς κακούργους ποὺ καίνε τὰ δέντρα, ἀλλὰ στοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, ποὺ χρεωστοῦν νὰ τὰ προφυλάγουν καὶ νὰ τὰ ὑπερασπίζονται.

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΡΗΤΑ

Ἡ διασκέδασή σου λίγη
καὶ πολλὴ νᾶναι ἡ δουλειά σου

Οὔτε ὦρα μὴ σοῦ φύγῃ

Ἀπ' τὸ νοῦ τὸ μάθημά σου

Κι' ἡ φροντίδα τοῦ σχολείου.

Ἡ, ὅπως λένε στὸ χωριό :

«Χόρε, κυρὰ Μαριό,

Μὰ ἔχε καὶ ἔννοια τοῦ σπυτιοῦ».

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ ΤΗΣ 'ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ, ΠΡΟΣ ΤΑΚΤΙΚΗΝ ΑΝΑΝΕΩΣΙΝ ΤΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΔΙΑ ΤΟ 46^{ΟΝ} ΕΤΟΣ ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ 1924

«Ένα σπουδαῖον ζήτημα πού ἔπρεπε νά κανονισθῇ πρὸ παντός. — Μία μικρὰ αὐξησης τῆς συνδρομῆς ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ ζητήματος. — Ἡ ἐμφάνισις τῆς Διαπλάσεως. — Καλὸ χαρτὶ σχετικῶς καὶ καλὸ τύπωμα ἀπολύτως. — Οἱ Βαπτιστικοὶ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος». — Ἡ «Ἀνθούλα». — Καὶ τὰ λοιπὰ καὶ τὰ λοιπὰ. — Τὸ Ξεσπάθωμα.

ΚΑΘΕ χρόνο, αὐτὸν τὸν καιρὸ, συνηθίζω, μαζί με τὴν Πρόσκλησιν γιὰ τὴν ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς, νὰ σᾶς λέω τὰ Νέα τοῦ ἐρχομένου ἐτους, τί μυθιστορήματα θὰ δημοσιεύω, τί καινοτομίες θὰ κάμω καὶ καθεξῆς. Φέτος μὴν περιμένετε τέτοια! Γιατὶ ὅλον αὐτὸν τὸν καιρὸ μὲ ἀπασχόλησε φοβερὰ ἓνα πρόβλημα, ἓνα ζήτημα, πού καταντούσε σχεδὸν ἄλυτο: «Ἡ ἐμφάνισις τοῦ φύλλου καὶ ἡ τακτικὴ του ἐκδόσις. Πρέπει νὰ ὁμολογήσετε ὅτι σπουδαιότερο δὲν

ὑπάρχει αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτο γιὰ ἓνα περιοδικό: νὰ τυπώνεται καλὰ καὶ νὰ βγαίνει στὴν ἡμέρα του. Ἐ, αὐτὸ τὸ ἀπλούστατο, τὸ στοιχειώδες, χρόνια τώρα, δὲν μπορούσα νὰ τὸ καταφέρω. Μὲ τοὺς πολέμους, βλέπετε, ὅλες οἱ δυσκολίες παρουσιαζόνταν. Πότε ἔφταιγε τὸ χαρτὶ πού ἦταν ἄθλιο καὶ δὲν μπορούσα νὰ βρῶ καλύτερο παρὰ σὲ τίμεις ἀφάνταστες. Πότε ἔφταιγε τὸ πιεστήριο τοῦ Τυπογραφείου πού χαλοῦσε καὶ δὲν ἦταν τρόπος νὰ διορθωθῇ. Πότε τὸ ἀνακάλυψα κι' ἡ φθορὰ τῶν στοιχείων, πού δὲν ἦταν εὐκολο νὰντικατασταθοῦν. Πότε οἱ ἀπεργίες τοῦ γκαζιοῦ, τοῦ ἡλεκτρικοῦ, τῶν ἰδίων τῶν τυπογράφων κτλ. Ἐτσι βραχνιζόμουν ὅλ' αὐτὰ τὰ δύσκολα χρόνια, κι' ἐνῶ ἐξόδευα τὰ δεκαπλάσια ἀπὸ ἄλλοτε, ἔδωαινε ἓνα φύλλο πού ἐγὼ ἢ ἰδιασυχαινόμουν νὰ τὸ βλέπω, — στραβό, κουτσό, ξέξασπρο, μισοσθυσμένο, — κι' αὐτὸ πάλι ὄχι τακτικὸ, ὄχι στὴν ἡμέρα του.

Ἀλλὰ τέτοια κατάσταση δὲν μπορούσε πιά νὰ ἐξακολουθήσῃ! Θὰ προτιμοῦσα νὰ διακόψω ὅλως διόλου τὴν ἐκδόσή μου. Κι' ἐσκέφθηκα ὅτι μὲ *κάθε θυσία* ἔπρεπε νὰ κανονισθῇ καὶ νὰ βελτιωθῇ. Πρῶτα-πρῶτα λοιπὸν ἔφερα χαρτὶ ἀπ' εὐθείας. Τὶ μοῦ κόστισε, μὴν τὰ ρωτᾶτε! ἀρκεῖ νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἡ παραγγελία ἔγινε καὶ εκπληρώθηκε ὅταν ἡ λίρα εἶχε 433 δραχμές! Ἀλλὰ θὰ ἔχω τὸ χαρτὶ μου, ἴσιο, ἄσπρο, στιλπνὸ, καλὸ, καλύτερο ἴσως ἀπ' ὅλων τῶν ἄλλων περιοδικῶν. Κι' ἔπειτα ἀποφάσισα νὰ φήσω πιά τὰ μικρὰ Τυπογραφεῖα, πού στὰς Ἀθήνας δὲν μποροῦν οὔτε τὰ στοιχεῖα τοὺς νὰνανεώνουν, γιατί τώρα εἶναι ἀκριβότατα, οὔτε τὰπαιτούμενα μηχανήματα καὶ τοὺς ἀναγκαίους ἐργάτες νὰ ἔχουν, καὶ νὰ μεταφερθῶ σ' ἐν' ἀπὸ τὰ μεγάλα, τὰ πλούσια, τὰ τέλεια, πού ἔχουν ὅτι χρειάζεται. Κι' ἂν δὲν τῶκανα πρωτύτερα, εἶναι γιατί καὶ τὰ Τυπογραφεῖα αὐτά, κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ πολέμου, εἶχαν ἔλλειψη ἐργατῶν καὶ δὲν δεχόνταν περιοδικὰ μὲ τὴν υποχρέωση νὰ τὰ θγάξουν τακτικὰ στὴν ἡμέρα τους.

Ἐννοεῖται ὅμως πῶς τὰ μεγάλα Τυπογραφεῖα εἶναι πολὺ ἀκριβότερα ἀπὸ τὰ ἄλλα. Ἀλλὰ σᾶς εἶπα: ἔπρεπε ἢ νὰ κανονισθῇ ἢ νὰ διακόψω. Κι' ἐπροτίμησα τὸ πρῶτο, βασισμένη στὴν ἀγάπη σας. Εἶπα δηλαδή: Ἀν αὐξήσω λίγο τὴ

συνδρομὴ τοῦ ἐσωτερικοῦ, ὥστε νὰ καλυφθῇ ἓνα μέρος τοῦλάχιστο τῆς πρόσθετης δαπάνης γιὰ τὸ καλὸ χαρτὶ καὶ τὸ καλὸ Τυπογραφεῖο, κανένας ἀπὸ τοὺς φίλους μου δὲν θὰ πῇ ὄχι. Τὶ εἶναι πέντε δραχμές τὸ χρόνο παραπάνω γιὰ τὸν καθένα; Τίποτα! Ἐτσι ἡ συνδρομὴ τοῦ ἐσωτερικοῦ, μὲ τὴ συγκατάθεσή σας, εἶμαι βεβαία, ἀπὸ 35 δρ. γίνεται

ἡ *Ἑτησία*..... δρ. 40,
ἡ *Ἑξάμηνη*..... » 22,
ἡ *Τριμηνή*..... » 12.

Ἡ συνδρομὴ ὅμως τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς τὸ παρὸν μένει ἡ ἴδια, γιατί εἶναι ἀρκετὴ ὅσο τὸ ξένο νόμισμα εἶναι ἀρκετὰ ὑψημένο. Ἀργότερα, ἂν πέσῃ τὸ φράγκο πολὺ, θὰ ἴδουμε.

Αὐτὸ λοιπὸν εἶναι τὸ κυριώτερο ἀπὸ τὰ Νέα τοῦ 1924. Θὰ πληρώσετε κάτι παραπάνω, ἐλάχιστο, ἀλλὰ θὰ ἔχετε τὸ φύλλο σας *τακτικὰ* καί, ὅσο μπορεῖ νὰ γίνῃ σήμερα, *κομψὸ κι' ὠραῖο* τυπογραφικῶς. Ἀλλὰ, καθὼς σᾶς εἶπα, μὴν περιμένετε κι' ἄλλες καινοτομίες, ἀφοῦ αὐτὴ μὲ ἀπορρόφησε τόσο. Ὅσο γιὰ τὴν ὕλη πού θὰ δημοσιεύω τὸ 1924, — ἔτος 46^{ον}, τόμος 31^{ος}, —μπορεῖτε νὰχετε κάθε ἐμπιστοσύνη πῶς θὰ εἶναι μὲ τὴν ἴδια τουλάχιστο ἐπιμέλεια κι' ἐπιτυχία διαλεγμένη. Καὶ γιὰ νὰ πάρετε μιὰ ἰδέα, ἀρκοῦν οἱ τίτλοι τῶν δύο νέων μου μυθιστορημάτων. Ὅπως ξέρετε, τὸ πρῶτο θὰ εἶναι

«ΟΙ ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΟΙ ΤΟΥ Μ. ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ»

ἔργο τοῦ λοχαγοῦ Danrit, ἀπὸ τὴ σειρά τῆς θαυμαστῆς ἐκείνης «Ἱστορίας μιᾶς Στρατιωτικῆς Οἰκογένειας», μὲ ὠραιότατες —καὶ καλοτυπωμένες τώρα πιά— εἰκόνες, κατὰ μετάφραση τοῦ τακτικοῦ μου συνεργάτη κ. *Μιχ. Δ. Στασινοπούλου*. Τὸ δὲ δεύτερο, πού τὸ φύλαξα νὰ σᾶς τὸ πῶ μόνο σήμερα, θὰ εἶναι

«Η ΑΝΘΟΥΛΑ»

τὸ ἀθάνατο ἀριστοῦργημα τῆς Γαλλίδος μυθιστοριογράφου Α. ZENNEBRAIN, ἓνα ἔργο πού δὲν εἶναι μόνο γιὰ παιδιὰ, ἀλλὰ *γιὰ ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογένειας*. Ἡ «Ἀνθούλα» πρωτοδημοσιεύθηκε στὴ «Βιβλιοθήκη» μου πρὸ 40 ἐτῶν κι' ἔκαμε τότε ἐντύπωση, εἶχε τέτοια ἐπιτυχία, ὥστε σὲ λίγον καιρὸ ἐξαντλήθηκαν 10,000 ἀντίτυπα! Ἀπὸ τότε τὴν ζητοῦσαν καὶ δὲν τὴν ἔβρισκαν. Ἐτσι ἀποφάσισα νὰ τὴν ξαναδημοσιεύω στὸ φύλλο. Ἀλλὰ κατὰ νέα μετάφραση, γιατί φυσικὰ, ἄλλη γλῶσσα γράψαμε τὸ 1886. Περισσότερα γι' αὐτὸ τὸ μυθιστόρημα δὲν σᾶς λέγω. Ὅταν θὰ ἴδῃτε μεθ' αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν του, ὅταν θὰ ἴδῃτε καὶ τὶς πρῶτες του εἰκόνες, θὰ ἐννοήσετε ἀμέσως τὶ ἀπόλαυση θὰ ἔχετε ὅλο τὸ χρόνο.

Ἐννοεῖται, ὅτι καὶ κατὰ τὸ 1924 θὰ ἐξακολουθήσῃ ὁ κ. Φαίδων τὰς «Ἀθηναϊκὰς Ἐπιστολάς» του, ἡ κυρὰ-Μάρθα τὰ νηπιακὰ της καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ συνεργάται μου, τακτικοὶ καὶ ἑκτακτοὶ, τὰ ὠραία τοὺς διηγήματα καὶ ποιήματα. Θὰ γίνουν ἐπίσης ὅλοι οἱ Διαγωνισμοί —καὶ τὰ λοιπὰ καὶ τὰ λοιπὰ.

Τὶ ἄλλο θέλετε γιὰ νὰνανεώσετε τὴ συνδρομὴν σας; Καὶ τὶ ἄλλο θέλετε γιὰ νὰ ξεσπαθώσετε; Ἀ, τὸ Ξεσπάθωμα δὲν

πρέπει φέτος νὰ κοπᾷ καθόλου. Ἀπεναντίας εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ ζωηρότερο παρὰ ποτέ. Γιατὶ αὐτὸ πρέπει νὰ ξέρετε: Ἡ μικρὴ αὐξηση τῆς συνδρομῆς *δὲν ἀρκεῖ* νὰ καλύψῃ ὅλα τὰ ἐξόδα πού ἔχω τώρα.

Μόνο ἓνα γενναῖο Ξεσπάθωμα θὰ τὸ ἔκανε.

ΓΥΡΕΥΟΝΤΑΣ ΤΥΧΗ...

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ
ΚΕΦ. ΣΤ'. (Συνέχεια)

— Μὲ συμπάθες, παπὰ μου, πού κλαίω ἔτσι, ἔλεγε μὲ ἀναφυλικά, μὰ τὰγαπῶ τόσο τὸ παιδάκι μου, τὸ κακόμοιρο τάρφανό μου, πού τὸ τρώει ἡ ξενιτειά!... Καὶ ν' ἀκούω τώρα τόσα καλά. Δόξα σοι ὁ Θεός! Ἐλα, παπὰ μου, διάβασε καὶ τὰ ρέστα, νὰ μάθω... Μοῦ πέρασε, δὲν κλαίω πιά...

Ἐτσι ἐξακολούθησε καὶ τελείωσε τὸ διάβασμα κι' ἡ κυρὰ-Σοφία ἔμαθε τι ἔκανε καὶ πού βρισκόταν ὁ Πάνος τῆς καὶ πόσο ἦταν εὐχαριστημένη ἀπ' αὐτὸν ἡ κυρία του.

Πολλὲς φορές ἀκόμα εἶπε «δόξα σοι ὁ Θεός» τέλος πήρε τὸ γράμμα καὶ τὰ λεπτά, εὐχαρίστησε τὸν καλὸ παπὰ πού τῆς τὸ διάδασε καὶ γύρισε μὲ τὰ παιδάκια τῆς στὸ καλυδόσπιτο, γεμάτη χαρὰ κι' εὐτυχία.

Ἐκεῖνες οἱ εἴκοσι δραχμές πού τῆς ἔστειλε ὁ φιλόστοργος γυῖός της, τῆς φάνηκαν ἀληθινὸς θησαυρός. Ἀπὸ τότε πού πούλησε τὸ χωράφι της, δὲν εἶχε ἰδῇ τόσο χρήμα μαζεμένο στὰ χέρια της.

Ἀγόρασε ὕφασμα γιὰ νὰ ντύσῃ τὸ μικρότερό της παιδί, πού ἦταν σχεδὸν γυμνὸ· πλήρωσε ὅσα χρωστοῦσε στὸν ἄνθρωπο πού τῆς ἔδινε ἀλεύρι· καὶ φύλαξε τὰ ὑπόλοιπα «μετὰ φόβου Θεοῦ», νὰ τᾶχῃ γιὰ τὶς ἀνάγκες τοῦ σπιτιοῦ.

Δὲν τᾶξερε πῶς μπορούσε νὰ τὰ ξεδέψῃ κι' ὅλα, γιατί ὁ Πάνος σὲ λίγο θὰ τῆς ἔστειλε κι' ἄλλα.

Καὶ νά, σ' ἓνα μῆνα πάλι, ὁ Μιχάλης ὁ ταχυδρόμος τῆς πῆγε κι' ἄλλο γράμμα μὲ χρήματα.

Ἐ, αὐτὴ τὴ φορὰ, ἡ κυρὰ-Σοφία δὲν τοῦ εἶπε πῶς ἔκανε λάθος, οὔτε ρώτησε ὕστερα τὸν παπὰ-Χαράλαμπο ἂν οἱ δεκαπέντε δραχμές πού εἶχε μέσα τὸ γράμμα, ἦταν δικῆς της.

Κι' ἀπὸ τότε ταχτικά ἡ χήρα εἶχε τὸ χαρτζιλίκι της.

Γιατὶ ὁ Πάνος ἐξακολούθησε νὰ κἀνῃ τὴν ὑπηρεσίαν του καλὰ κι' ἡ κυρία Χρυσοχέρη τοῦ αὐξάνει κάθε τόσο τὸ μισθὸ του. Ὡς τὸ τέλος τοῦ χρό-

Λοιπὸν ἐμπρός! Ἡ 1^η Δεκεμβρίου, πού ἀρχίζει ὁ νέος μου χρόνος κι' ὁ νέος μου τόμος, ἔφτασε. Σᾶς περιμένω ὅλους κι' ὅλες. Καθένα καὶ καθεμιά μὲ τὴ συντροφιά του, —μικρὴ ἢ μεγάλη, ὅση πιά μπορεῖ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

νοῦ ἔπαιρνε δεκαπέντε δραχμές τὸ μῆνα, ἔπειτα εἴκοσι κι' ἀργότερα εἰκοσιπέντε.

Τὸ καλὸ παιδί τίποτα σχεδὸν δὲν ἐξόδευε γιὰ τὸν ἑαυτό του. Οὔτε εἶχε ἀνάγκη, ἀφοῦ στὸ σπίτι τὸν ἐντυναν καὶ τὸν ἔτρεφαν στὴν ἐντέλεια. Καὶ γλυκὰ ἀκόμα, πού τὰγαποῦσε σὰν παιδί, τοῦ ἔδιναν. Καὶ παιχνίδια ἀκόμα, ἂν τοῦ ἔμενε καιρὸς νὰ παίζῃ λίγο σὰν παιδί, εἶχε τὰ παλιὰ τοῦ Πέτρου, πού τοῦ τὰ ἐχάριζε εὐχαρίστως. Καθὼς καὶ βιβλία, γιὰ νὰ βλέπῃ τὶς ζωγραφιὰς καὶ τὰ γράμματα. Τὶ θὰγόραζε λοιπὸν μὲ δικὰ του λεπτὰ; Πράγματα ἄχρηστα, περιττά, μόνο γιὰ νὰ πετάξῃ τὰ λεπτά του; Μὰ ὁ Πάνος δὲν ἦταν τέτοιος σπάταλος κι' ἀνόητος. Ἀγαποῦσε τὴν οἰκονομία ὅπως τὴν τάξη. Ἀγόρασε λοιπὸν ἓνα ὠραῖο κουμπιρά, —τὸ μόνο πράγμα πού ἀγόρασε,— καὶ ὅς αὐτὸν ἔβριχνε τώρα τὰ χρήματά του, ὄχι πιά πεντάρες καὶ δεκάρες, ὅπως τὸν καιρὸ πού ἦταν βοηθὸς τοῦ

Στάθακα, ἀλλὰ φράγκα, πεντόφραγκα ἀσημένια, καὶ κάποτε δεκάφραγκα κι' εἰκοσάφραγκα χρυσά.

Στὸ τέλος κάθε μηνὸς, ὅταν ἔπαιρνε τὸ μισθὸ του, ἡ πρώτη του φροντίδα ἦταν νὰ ξεχωρίσῃ δεκαπέντε δραχμές πού τὶς ἔστειλε ταχτικά τῆς μητέρας του· καὶ τὰ ἄλλα τᾶρριχνε στὸν κουμπιρά του.

Ἦταν ἀληθινὰ εὐτυχισμένος.

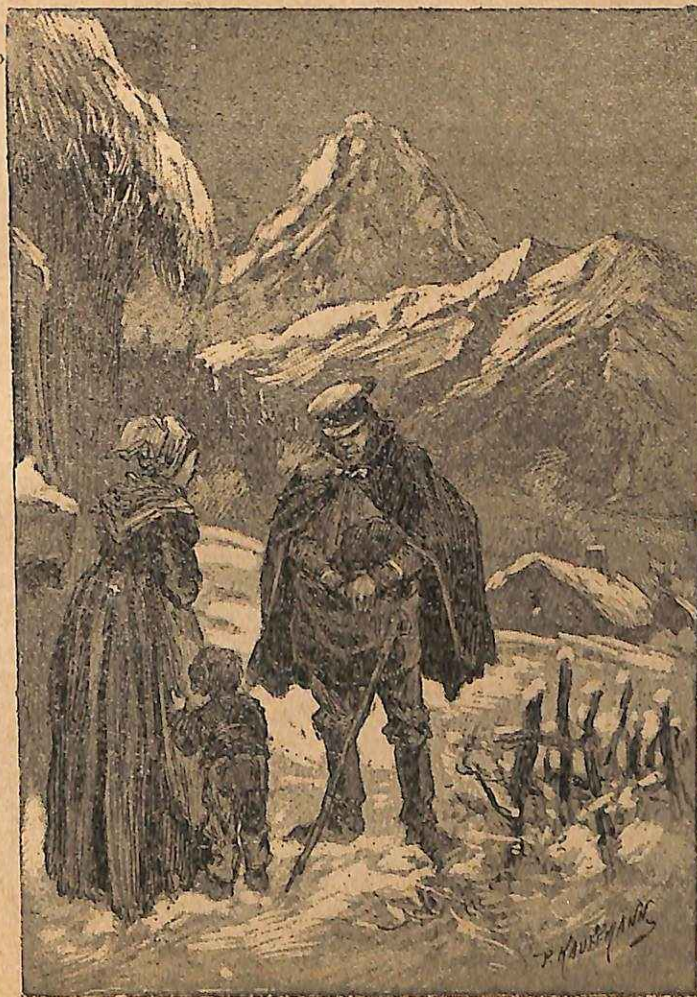
Συχνὰ θυμίσταν τοὺς παλιούς του συντρόφους, τὸ Στρατὴ καὶ τὸ Θανάση, καὶ συλλογιζόταν πῶς αὐτὰ τὰ κακόμοιρα τὰ παιδιὰ θὰ ἐξακολουθοῦσαν νὰ γυρίζουν ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριὸ, μαῦρα σὰν ἀραπάκια καὶ κακοντυμένα, νὰ κοιμοῦνται στοὺς στάβλους, νὰ τρῶνε ξερὸ ψωμοτύρι καὶ νὰ παίρνουν δυο-τρεῖς δεκάρες τὴν ἡμέρα... Πῶς θὰ ζήλευαν, ἂν τὸν ἔδλεπαν τώρα μὲ τὴ στολή του, μὲ τὰ κόκκινά του μάγουλα καὶ προπάντων μὲ τὸν κουμπιρά του!...

«—Εἶχα τύχη, ἔλεγε μέσα του, εἶχα τύχη. Ἐφυγα γυρεύοντάς τη καὶ τὴ βρήκα!»

Ναί, ὁ Πάνος εἶχε τύχη. Μὰ εἶχε καὶ μερικὰ προτερήματα πού ἡ μετριοφροσύνη του δὲν τὸν ἄφινε νὰ τὰ ἰδῇ. Χωρὶς αὐτά, τί θὰ τοῦ χρησίμευε ἡ τύχη πού βρήκε; Μήπως θὰ τὸν κρατοῦσε στὸ σπίτι της ἡ κυρία Χρυσοχέρη, ἂν δὲν ἔδλεπε ἀμέσως τί καλὸ κι' εὐγενικὸ παιδί πού ἦταν κι' ἂν δὲν ἄκουγε τὴν ἱστορίαν του, πού μαρτυροῦσε τόση φιλοστοργία, τιμιότητα κι' εὐσυνειδησία;

Αὐτὰ τὰ προτερήματα ἔκαμαν τὴν τύχη τοῦ Πάνου, κι' ἴσως ἦταν προτερήματα πού δὲν τὰχαν τόσο πολὺ οὔτε ὁ Στρατὴς οὔτε ὁ Θανάσης... Ἐτσι κι' ἐκεῖνοι ἦταν ἄξιοι τῆς τύχης τους, ὅπως κι' ὁ Πάνος τῆς δικῆς του.

Ὅπωςδὴποτε, κι' ἐκεῖνοι δὲν ἦταν δυστυχισμένοι ὅσο τοὺς ἐνόμιζε ὁ παλιὸς τους σύντροφος καὶ τοὺς λυπόταν. Εἶχαν τὴν ἐργασία τους καὶ προόδευαν μ' αὐτή. Μιὰ μέρα, ὕστερ' ἀπὸ δυο-τρία χρόνια, ἀνταμώθηκαν κατὰ τύχη. Ὁ Πάνος, μὲ τὴν κυρία Χρυσοχέρη καὶ μὲ τὸν Πέτρο, ἦταν ἐκδρομὴ στὸ γειτονικὸ χωριό.

«—Θὰ κἀνῃς λάθος, δὲ θάναί γιὰ μένα τὸ γράμμα...»
(Σελ. 373 στ. β').

(Ἐπεται συνέχεια)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Η ΤΡΑΤΑ

Προχθές, μόλις βγαίναμε από την καμπίνα μας,—έγω, η μαμά και η μικρή αδελφή μου,—κι' ετοιμαζόμαστε για το σπίτι,—είχαμε δά και μία πείνα ύστερα από το μπάνιο!—να και βλέπουμε από μακριά την τράτα.

«Παιδιά, μάς λέγει η μαμά, πώς νύχτασώμε φρέσκα ψάρια;»

«Ακούς εκεί! Άμέσως ξεχάσαμε και την πείνα μας κι' όλα. Έβγήκαμε, τρέξαμε και ρωτήσαμε έναν ψαρά, που θα έβγαυε η τράτα. «Στου Διαμασκηνού» μάς λέει. Μετά δέκα λεπτά είχαμε φθάσει εκεί. Εκείνη δά τη στιγμή κι' οι ψαράδες βγαίνα ε από τη βάρκα τους κι' ετοιμάζανε τα σχολιά.

Σε λίγο, η δουλειά άρχισε. Τα σχολιά τί θυμικά που τα τραβούσαν! Και ούτε που φαινόταν κουρασμένοι! Όλο γέλια, τραγούδια και χαρές. Μα δεν ρωτάει και μάς; Στην αρχή με το όρατο θέαμα, διασκεδάσαμε και ξεχνούσαμε πώς πεινάμε. Άλλά ύστερα άρχισα με βαργυόμαστε και να θυμόμαστε το σπίτι και το φαί... Η ώρα μία, μιάμισυ, και τα δίχτυα άκομη να φανούν. Και ο ήλιος καίει, πολύ. Η ώρα δύο. Τίποτα άκομη. «Νά φύγωμε!» φωνάζει η αδελφή μου κι' εγώ.

«Δέν μου λένε, σάς παρακαλώ, ρώτησα έναν ψαρά, θ' άργήσετε άκομη;» —«Κουράστηκες εσύ, που μάς βλέπεις. Μα έμεις, που δουλεύουμε;» ήταν η άπάντησή.

Στις τρεις τελοσπάντων φάνηκε το τελευταίο βαρέλι και σέ λίγο τέχοναν όλοι, τσαλαβουτούν στα νερά και τα δίχτυα κλείνουν. Έτοιμάσαμε και πανεράκι μας και πλησίασαμε και μες.

Πώς σπαρατίζουν τα καϊμένα τα ψάρια!

Ξεκίνησαμε πιά για το σπίτι. Δέν κατάλαβα πώς έφθάσαμε, γιατί από την πείνα δέν έβλεπα μπρός μου. Άλλά τί τα θέλετε! Όλη μας πληρώθη' αν με το παραλίω. Πρώτα - πρώτα με το όρατο θέαμα τίς τράτας, και έπειτα με τα φρέσκα ψάρια, που τα φάγαμε με μία θαυμασία όρεξη.

Πολεμιστής της Πατρίδος

Η ΚΑΛΥΒΑ

Πέρα στον κάμπο, στην πλαγιά του βουνού, ανάμεσα στα έλατα και τα θυμάρια, μέσα στον καθαρόν άέρα, κοντά στο ποτάμι με τα γάργαρα νερά, είναι κτισμένη μία καλύβα.

Νά η Ζωή στην έρημιά!

Χαραμάτα. Ο ήλιος ροδίζει στον ορίζοντα, τα πουλιά ψάλλουν στα δέντρα, το ποτάμι άρρογικά τα νερά του κι' η πετροπέδιλα λούζεται στην πάχνη Πατέρως και γιός κινάν από την καλύβα για τα χωράφια.

Σουρούπιωμα. Ο ήλιος ματωμένος κρύβεται πίσω άπ' το βουνό, τα πουλιά τελειώνουν το μελω-

δικό τους κελάδημα, το θυμάρι σκορπάει τη μυρουδιά του, κι' εϋθυμίοι, χαρούμενοι, πιπέρας και γιός γυρνάει στην καλύβα.

Πέρα στον κάμπο, στην πλαγιά του βουνού, ανάμεσα στα έλατα και τα θυμάρια, έχει κτισμένη η εϋτυχία τη φωλιά της...

Ελληνικό Ίδιανικό

ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ

Τα τωρινά μας όμορφα χρόνια θα περάσουν. Ύστερα από λίγο, δέν θα μαστε πιά μικρές και ύστερα από λίγο άκομη, ούτε νέες δέν θα μαστε...

Ζαρωμένες και καμπουριασμένες από τα γηροτεινά, με τα έγγονα μας τριγύρω, θα καθόμαστε και θ' αναπολούμε τα παλιά μας.

Αυτήν την έποχή, καλές μου φίλες, έχω πάντα στο νου μου, την ώρα που γράφω σέ κανένα λεύκωμά σας... Ω, ναι! Στα άμέριμα μαθητικά μας χρόνια, στα τρελλά νεύτα, στις τόσες ώριμες φροντίδες της ζωής, το λεύκωμα δέν χρειάζεται, το λεύκωμα είναι περιττό. Μα στα γεράματα είναι άναγκη!

Φανταστήτε, άγαπημένες μου, την έποχή εκείνη να διαβάζουμε το λεύκωμά μας! Πόσες στιγμές γλυκιές θα μάς χαρίζουν τα όμορφα και χαριτωμένα λόγια του! Πόσες ανάμνησες θα μάς φέρουν τα λεπτά και γεμάτα μυρωδιά κοριτσιότικα όνόματα! Όλη η ποθητή όμορφιά των νεανιών θα ξανάρχεται ζωηρή στη σκέψη μας και όλα θα τα θυμόμαστε...

Εϋτυχισμένες και χαρούμενες, καλές μου φίλες, σάς εύχομαι να φθάσετε την έποχή εκείνη.

Άφελής Κυπριοπούλα

Ο ΝΤΟΥΒΡΑΣ

Γαϊδουροκαβαλαρία! Τι ώραία διασκεδάση! Έμεις, τα παιδιά, μπροστά, οι μεγάλοι, γυνίκες κι' άντρες, πάρα—πίσω. Είμαστε τέσσαρες οικογένειες. Τι χαρές! Τι εϋθυμολογίες! Τι τρέλες! Τι πεσίματα! Τι κλάματα! Τι γέλια! Όποιος μάς έβλεπε, θα μάς έπαιρνε για τρελούς.

Ανεβαίναμε λόφους, και κοροδονάσαμε πάνω στα γαϊδουράκια σαν μεγάλοι Ναπολέοντες!...

Φτάνουμε στο καρούδι, (στην τελευταία κορυφή), κι' όλοι μας τα στόματα ψιθυρίζουν μία λέξη γεμάτη χαρά και λυγάρια:

«Ο Ντουβράς!»

Τρέχουμε τώρα περισσότερα. Επιδέλους φθάνουμε σένα μοναστηράκι. Εκεί μπροστά του είναι μία μικρή πλατειά, όπου και σταθήκαμε. Τό τί βλέπουμε, μόνο ένας ζωγράφος, κι' το τί αίσθανόμεθα, μόνο ένας ποιητής, θα μπορούσαν να παραστήσουν.

Καθόμαστε στον ήσιο μιάς

καρδιάς και άπολαμβάνουμε το έξαισιο θέαμα.

Βλέπουμε όλον τον κάμπο, από τη Βέροια ως τη Θεσσαλονίκη, με τις δενδροφυτίες του, τους άγρούς του και τους δύο ποταμούς, Άλιάκωνα και Άξιό.

Τρώμε με όρεξη και ως το βράδυ διασκεδάσαμε με χίλια παιχνίδια.

Σιγά - σιγά οι τελευταίες άκτινες του ήλιου έσβησαν.

Ξεκινούμε για να γυρίσουμε, αλλά όχι με την ίδια φαιδρότητα που είχαμε. Φθάνουμε, όταν η Βέροια είναι πιά βυθισμένη σέ σκότος βαθύ...

Κιρινιές

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Η Μαμά: —Φθάνει, Λιλή, έφαιγες πια πολλά μηλά!

Η Λιλή: —Όχι μαμά, δέν μου πόνεσε άκομη η κοιλία μου.

Έσάλη υπό της Ροδόδaphνης

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ 201ΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣ ΣΤΗΘΕΣΙΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ (Β' έσ. 1922—Α' έσ. 1923)

Είς τον Διαγωνισμόν αυτόν έλαβαν μέρος τόσο πολλοί, όσοι είς κινένα προηγούμενον. Με τέτοιον πλήθος, τ' Αποτελέσματα δέν ήτο δυνατόν να δημοσιευθούν κατά το μέτροι τούδε σύστημα, δηλαδή με τους τρεις άριθμούς, τους συνυπολογίζοντας κάθε όνομα. Έκτός που δά έχομε τρεις δόλοκληρη σελίδα, μά θα ήταν και άρκετά άνισρό, γιά το πλήθος των *ισοδυνάμων* που δά παρουσιάζουν, σέ όλο ήλως άράδες, τους ίδιους άκριβούς άριθμούς. Π.χ. στη Μεγάλη Τάξη, οι έχοντες 20+12 [16E] είναι άπάνω από δεκαπέντε.

Γενικός παρατηρώ, ότι σ' αυτή την Τάξη προπάντων, όπου διαγωνίζονται οι μεγάλοι, από 16 έτων ως 20 και... και... οι διαφορές των Συλλογών ήταν έλάχιστες. Κι' όλες σχεδόν τόσο καλές, ώστε να μην ύάρχουν γιά Γ' Έπαινο και γιά Εϋφημο Μνεία! Ή' αυτούς τους όρους, βλέπετε, η λεπτομερής βιβλιογραφία καταντά περιττή πολυτέλεια.

Γι' αυτό και γιά οικονομία χώρου, παραλείπονται οι τρεις άριθμοί Καί, είς ένδειξιν της βαθμολογίας, οι διαγωνιζόμενοι σέ κάθε Τάξη, έκτός των βραβευμένων, διμοιούνται είς ομάδας Α', Β', Γ' Έπαινο και Εϋφήμου Μνείας, σημειούμενου άλτώς του άριθμού των Εϋθήμων κάθε ομάδος, όπως γίνεται και είς τους άλλους Διαγωνισμούς. Κι' είς λοιπόν είμπορεί να κρίνη περί του βαθμού της επιτυχίας του, από την ομάδα, είς την οποίαν κατετάχθη, από την σειράν που έλαβε, —διότι κάθε προηγούμενος είναι φυσικά άνώτερος ή τουλάχιστον ίσος με τον επόμενον,— και από τον άριθμόν των Εϋθήμων του.

ΑΝΩΤΕΡΑ ΤΑΞΕΙΣ (Οί από 16 έτων και άνω, καθώς και οι μη σημειώσαντες είς το τετράδιον την ήλικίαν των).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Φλόγα [20E].—(Έκτός Διαγωνισμού: Μεγάλη Έλλάς [20E]).

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Όμιμος Κρίνος [20E].—Άγοροκόρι-τος [20E].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ίωάννης Φέξας [18E].—Πλανόδιος [18E].—Ίωνικός Ουρανός [17E].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [16E] είς έκαστον: Οχλασοπούλι, Κώτσος, Καϊρινός Άστήρ, Ίππόλυτος, Φύλλος, Κυματίζουσα Κυνηδούσσα, Ντόριαν Γκρέυ, Άτρώμητος Στρατηλάτης, Νανούριστα, Νέδων, Καλαμκιανό Λουλούδι, Παιρική Αύρα, Άφροσπεφανώμενο Κόμμα, Έλεούθερο Πουλί, Κραυνός, Άγγελος Μπραθάνος, Χρυσανθή.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [12E] είς έκαστον: Άτυχος, Αίθριος Ουρανός, Παπαρούνα του Άγροϋ, Σαφής, Ρεναίος, Δακρυπότιστος Ζωή, Ήλέντρα, Ήρα, Άρμα του Ήλιου, Δυπημένος, Όνειρο της Κύπρου, Προαιώνιος Πέθος, Ύπερήφανος Έλλάς, Δεξαμενή Κρητιόπουλο, Άπτερος Νίκη, Καμέλια, Ριφολιδόνας, Έλληνικόν Αίσθημα, Άλατοακτινή Καμέλια, Φιλελεύθερη Έλληνοπούλα, Κραυνοδόλον Βλέμμα, Φρόνιμο Ζεζίκον, Ρόδο, Άφρόκρυνο, Καπτεάν Πουλκας, Μικρός Άθηναιος, Γέρω-Άήμος.

ΜΕΣΑΙΑ ΤΑΞΕΙΣ (12—15 έτων). ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Κυματώδης Εϋρύπος [20E]. ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Βασιλεύς Αθάμας [20E].—Γατίτσα [18E]. ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Χλόη [18E].—Πανταχού Παρών [17E].—Πουλί της Καταιγίδος [17E]. Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [16E] είς έκαστον: Γεώργιος Ν. Μεταξάς, Ίωνική Αύρα, ή Φιλομαθής, Κική, Πικροδάφνη, Γριφοκίτση, Κωνσταντίνος, Λεονάρδος Πατρινός, Μαγευτικός Βόσπορος, Φράουλα, Άλκη, Μικρός Κισός.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [12E] είς έκαστον: Φαληρική Αύρα, Παριανό Ναυτόπουλο, Φέρελις, Τσουκνίδα, Άργιγόντ, Άργοναύτης, Δάτρης της Φύσεως, Μυστηριώδης Ίππεύς, Κεφαλλονιπούλα, Σέρ Ραβεγγάρ, Κόρη του Ταυρότεου, Τελευταίος Παλαιολόγος, Βοσκοπούλα της Ίθης, Χάχας, Πτερωτός Ίππότης, Μπουπουλίνα, Σκρόρος, Λεσβιακός Άστήρ, Κουνέλης, Βυζάντιον, Ντυπλικός Άστήρ, Παιδί του Μέλλοντος, Πυροβολικά.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [10E] είς έκαστον: Άρχικλαμπουριστής, Ήλιος, Άκκίλας, Άρουρατός, Πανελλήνιον Όνειρον, Πανελλήνιος Ένωσις, Στέφανος της Δόξης, Θέλα, Λιλή Θ. Λυκτομάρο, Καραθραύστης, Διαβολάκι της Ήλιου-πόλεως, Άστροπελέκι, Έλεούθερος Θράξ, Γή των Φιάνων, Διαδάτης, Μτωμένο Δαφνόκλαδο, Νωπή Άάφνη, Χαρμίν, Γεώργιος Ι. Μανουσόπουλος, Γ. Γρηγορόπουλος, Πανόργος Όδυσσεύς, Πάτερ-Σέργιος,

Ψυχή του Παλαιολόγου, Άρχιτεμ-πέλης, Πανελλήνιος Πόθος. ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ, από [8E] είς έκαστον: Καδούρ, Βίσμαρκ, Γίος της Νυκτός, Ένδοξος Ήρας, Εϋξείνος Πόντος, Σμυρνωτάκι, Γαλανόλευκος, Κόμης του Μοντε-χρίστου, Ίδεώδης Μακεδών, Ίων Τσουκνιδής, Φιλελεύθερος Κερκυραίος, Ριγολέττος, Ίων, Σανσελλάρ, Θλιμμένος Κισός, Σφαιριστής, Πληγωμένος Λέων, Γίος της Αιολίδος, Φρέζος Δ. Ηάζης, Γλυκεία Έλλάς.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΕΙΣ (από 11 έτων και κάτω).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Φροϋ-Φροϋ [18E].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Άφρο-ομένο Κύμα [17E].—Άσπρο Συννεφάκι [17E].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ένάτη [16E].—Άγας Άξιώτης [15E]. Άσπροούλα [14E].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [12E] είς έκαστον: Κρητικό Προσκοπάκι, Νικ. Γ. Βελαώρας, Ξενοφών Ζιχαριάδης. Β' ΕΠΑΙΝΟΣ: Μάικανδρος [10E]. Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ: Έμμ. Χρ. Μανσλάς [9E].

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Πελαργός [8E].—Σπυρ. Ι. Σουέρφ [5E].

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ, Άθήναι, 38 δόδς Εδριπίδου την 7 Νοεμβρίου 1923

ΚΑΘΩΣ είδατε στην τετάρτη σελίδα, σάς προσκαλώ από σήμερα ν' αναγνωρίσετε τη συνδρομή σας γιά το 1924. Έλπίζω πως καθένας θα τό κάνει όσο πιο γρήγορα μπορεί. Καί χωρίς να περιμένη Δελτίον έγγραφής, που μπορεί να μοιράσω άργότερα, αλλά που δέν είναι καθόλου άπαραίτητο. Γιατί η παραγγελία της άναγνωσεως γίνεται έξαίρετα και με γράμμα, με δελτάριο ή κι' άπλως είς το άπόκομμα της ταχυδρομικής έπιταγής, που είναι πάντα άσφαλότερος τρόπος άποστολής χρημάτων. Σας θυμίζω άκομη, ότι στην παραγγελία σας, καλό είναι να κολλάτε και μιάτυπωμένη έπιγραφή της ταμίας, με την όποιαν σάς στέλνεται το φύλλο, γιά να βλέπετε άμέσως τένομά σας, τή διεύθυνσή σας κτλ.

«ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ». —Ίότερ' από την «Διάπλasis», το άρχαιότερο περιδικό που υπάρχει στην Έλλάδα, που φαίνεται πως είναι «Αι Μούσαι» που μπήκαν αυτόν τον μήνα στο 32ον έτος. Τό περιδικό αυτό τό εκδίδει στη Ζάκυνθο ο δικηρεπής Ιστοριοδότης κ. Α. Χ. Ζώης κι' είναι σερνό, φράτο και χρησιμώτατο γιά τή φιλολογική, τή χρονολογική τή βιβλιογραφική, αλλά προπάντων την Ιστορική του βλγ. Συγκρίνω τον άγαπητό συνάδελφο γιά τή σπανία εδωκίμηση του πολυτίμου έργου του και του εύχομαι να πραγματοποιήση κάθε πρόδο και στο μέλλον.

Ο Μάρκος Μπότσαρης μου γράφει: «Κι' άγώ πολλούς άκουσα,—καθώς γράφει κι' ο κ. Φαίδων,—και μάλιστα μορφωμένους ανθρώπους, καθηγητάς κτλ. να λέγουν ότι

αίτια των χυδαίων εκφράσεων που μεταχειρίζονται τα παιδιά, είναι η δημοτική γλώσσα που διαβάζουν τώρα στο σχολείο. Άλλ' αυτό είναι μία πλάνη, γιατί χυδαία γλώσσα δέν υπάρχει, κι' η καλύτερη, η ευκολότερη γλώσσα που μπορεί κανείς να εκφράση, να γράψη μ' αυτή, οτι σκέπτεται καλύτερα,—κι' ευγενικότερα προσθέτω,—είναι η δημοτική, φτάνει μόνο ν' ατήν έξηρη.» Πολύ σωστά!

Κι' έγώ είμαι χαρούμενη, Άλη-μόνητη Σμύρνη, που σε ξαναβρίσκω και σ' εύχαριστώ πολύ γιά τα καλά λόγια. Ναι, ως την Γ' του Γυμνασίου ή ελληνική μόρφωση δέν είναι άρκετή αλλά σέ, που έχεις τόσο ζήλο, μπορείς να την συμπληρώσεις μόνη σου, διαβάζοντας άρχαίους συγγραφείς, χωρίς να παραμελήσεις και τα μαθήματα του Γαλλικού σχολείου. Τους έλληνας συγγραφείς δά τους διαβάσεις, έννοείται, στο πρωτότυπο, με την δοθήναι λεξικού, σχολίων ή και μεταφράσεων. Στην άρχή, δυό σελίδες την ήμερα άρκούν. Ύστερα, χωρίς κόπο θα διαβάσεις περισσότερες. Κι' ως τό καλοκαίρι, στις διακοπές, θα μπορείς να διαβάσεις δολόκληρο δράμα του Σοφοκλέους σέ μιά μέρα.

Τό γράμμα σου, Νάριουσε, με συγκίνησε. Άλλά τί να σου πώ! Δέν μπορώ δέβαινα να θυμώμαι λεπτομέρειες νομίζω όμως ότι μερικά κομμάτια σου, έτος και πέσο, ωραιότατα γραμμένα, ήταν πολύ έκτενη, και με λύπη μου—πίστεψέ το,—τά απέριπτα. Άν δέν άπαιτώμαι μάλιστα, έν άπ' αυτά, γιά να σέ ικανοποιήσω, τό έσυντόμευσα και τό έδημοσίευσα. Ή κάνω λάθος; Έννοείς όμως ότι δέν μπορούσα να κάνω διαρκώς αυτή τη δουλειά. Έπειτα και έν άλλοι: γενικώς τα κομμάτια σου δέν ήταν παιδικά. Και καθώς έξερεις, τα παιδικά προτιμώσα και προτιμώ.

Έννοια σου, Άκαλανθίς, κι' όπως τώρα βεβαιώσες τό παρατεταμένο αυτό καλοκαίρι, σέ λίγο θα βρεθής τό κύρο.—Αυτά είναι τα καλύτερα Παιδικά Πνεύματα, δηλαδή αυτά που τά παίρνει κανείς έν του φυσικού, που τ' άρπάξει από τη γύρω του ζωή. Μιά άπρόοπτη άπάντηση ενός μικρού παιδιού, μία κουταμάρα ή άφηρημάδα ενός πύο μεγάλου, μία άφέλεια μικρής ή διηρέτριας κτλ. κτλ. Κι' όταν προσέχη κανείς, βρίσκει πολλά τέτοια νοστιμότατα. Τό έξέρω τώρα πως εύκολότερα και πιο χερειότερα είναι να τά βρίσκω... σέ παλαιούς μου τόμους.

Άλλη άξία όμως έχει το κεινόνριο, τό άδημοσίευτο Παιδ. Πνεύμα, κι' άλλη τό άντιγραφμένο... Όραίος Έπιστολός μου έστειλαν αυτήν την έδωμάδα και οι έξής: Δοξαμένη Φουστανάλλα, Μικρός Άθηναίος, Πίπης Κόπιτσας, Λεωνός Γλάρος, Βασιλεύς Αθάμας, Δροσούλα της Αύγης και Μεγάλη Έλλάς.—Έξέτασσα τας παραγγελίας των και τους εύχαριστώ όλους γιά τα καλά των λόγια.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Απορρίπτονται: «Έλπίδα» και «Τσοπάνης», 1ο και 2ο του Ταλ-κάβ. Είναι πλάνη να νομίζουμε, και να γράφουμε γι' αυτό δολόκληρο ποίημα, πως ένας τσοπάνης ζή δλωσιόλογο άμέριμος, χωρίς φροντίδες και σκέψεις, έξω από τον κόσμο κι' άπ' τη ζωή. Όσο γιά τόν «Έλπίδα», κοινό μοιζέι μάλιστα μ' ένα της Μήτσας Παπαγεωργίου που έδημοσίευσα πρό καιρού. Και τα δυό όμως άρκετά καλά στιχογράφημένα, που θα πή ότι άμα ο Ταλκάβ βρή ένα καλό θέμα, θα γράψη ένα καλό ποίημα.—Στη Δύση του Ήλιου, 1ο του Πίπης Κόπιτσας. Άδασ κι' Άνατολές... άπαγορεύονται. Άφήστε τους οφρανοίς και κοιτάτε τή γή, τή ζωή, τους ανθρώπους.—Πόνος ψυχής 1ο της Δοξάμ. Φουστανάλλας. Άκρογιάλια, κηδές, μαυρισμένες ψυχές που τραγουδούν. Ά, μπά, μπά! τέτοια δά βάζουμε στη Σελίδα. Μ' αυτά είναι τα παιδικά που ζήτησες.—Χινόπωρο, 1ο του Μίμη Μπαζάνη. Τελειώνει αίσιοδοξα κι' εξαγνίζονται έτσι οι μαδρες εικόνες της άρχής. Άλλά είναι άτεχνη η στιχογραφία και δέν καταλαβαίνω τή λέξη «σικιδών» που δημοικαταληκτεί με τό «πλ-ακώσαν». Ένν τόσο κοινό θέμα θα τό έσπες μόνο μία έντακτη τέχνη.—Ο Φιλαλήτης Βασιλέας 1ο της Δουπέντης. Ύπερβαίνει τή μιάμιση στήλη. Όστε κι' άριστοσύνη να ήταν. δέν θα τό έδιδάχαζ. Έπειτα, καθώς είδα με μιά ματιά, είναι γραμμένο στην άντικυτή και γελοία εκείνη γλώσσα που είχα έν άλλοτε τα Άναγνωσματάρια των Σχολείων.—Έσπερινός και «Χωριόκαπιτο», 1ο και 2ο του Μάρκου Μπότσαρη. Πολλή κι' έξεζητημένη «λογοτεχνία». «Θλιβός» αντί «θλιβερός» μπορεί να δ-πάρχη λέξη. Άλλά σκορπιάζω, γεμίζω, (αντί γεμίζω) άρχινίζω κτλ. είναι λέξεις άνυπαρκτες. Έπειτα πως στην «αύλη του σπιτικού» (γρ. του σπιτικού, μπορεί ν' άπομένη «του ζήου ή ήσικος» κι' όχι τό ζώο το ίδιο; Μου φαίνεται πως έπρεπε να πη καλύτερα:

Τό ζώ που ό ήσικος του στο φώς το φεγγαριού άξάνει. Άν ό Μάρκος Μπότσαρης μπορεί να τό διορθώση δλ' αυτά, άς μου τά ξαναστείλη γιάτί και τά δυό, στην ουσία, είναι καλά.—Πρός τό χειμώνα, 1 του Σκόρπια Φύλλα. Άρκετά καλό. Άλλά πρέπει άφεύκτως ν' αλλάξω ή λέξη «μπάση» του πρώτου στίχου, που στην κοινή μας γλώσσα σημαίνει άκριβός: τό άναγνώσθ' ό,τι θέλει να πη ό ποιητής, (μπάση ή μπάσιμο, «μπάσιμο του ήλιου» τό ήλιοβασίλεμα, «μπάσιμο» του Άγίου) όταν τον φυλάνε πάλι στην κάσση του κτλ.) Και δεύτερο ν' αλλάξω τό τέλος, γιάτί δέν έννοει κανείς πως, γιά ποίό λόγο, τά πρωτοβόρρα θα σκρώσουν ός κι' αυτές... τις άναμνήσεις!—«Ο Βασιλεύς και ό χωριάς» 1ο και 2ο του Πανωσμένου Άραφ. 1ο και 2ο της Βόλγα, έν του Γαλλικού. Πασιγνώστα και τά δυό δπάρχουν είς όλα τα άναγνωσματάρια και, δυστυχώς, στην ίδια γελοία γλώσσα που είκαμε.—Τό περβολάκι του Τούρ-βαίνου, 1ο της Μίρας Κελογραμμένο. Άλλά παλιό, στη Σμύρνη τό

1918. Έπρεπε χωρίς άλλο να συσχετίζεται με τα κατοπινά, με τα σημερινά, γιατί έτσι άφίνει τόν άναγνώστη με μιά άόριστη έντύπωση κι' ίσως με μιά άνάρμοστη συμπίεση προς ένα. Αιτανθή κι' ίσως φιλόπλογο Τούρκο. Πάει ποτέ:—«Φουσκοβλασάκι» 1ο του Καρα-δραύτη. Πολύ άτσαλο σονέττο. Ούτε τίς άπαιτούμενες δημοικαταληγίες δέν έχει. Και τά σύννεφα δέν σκεπάζουν τον αήθερ, αλλά τον οφρανό.—«Ο άγώνας της ζωής» 1ο του Άστεριού της Φυλής. Έντελώς άκατάλληλο γιά μάζ θέμα. Κι' όχι τόσο καλά γραμμένο. Φυσικά, άπό θάλη να παραστήση μιά πραγματικότητα, που την άγνοεί ό ίδιος ό συγγραφέας.—Για-σμά, 1ο της Σμύρνης. Πολύ φανταστικό. Τι χρειάζονται τόσους τό τόλως; Ό γέρος με τά γιαν-μιά έφθάνε... αλλά λίγο πιο περιποιημένος.

Τά έγκριθέντα στο έρχόμενο, γιάτί σήμερα δέν έχω τόπο.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Ουδέν ψευδώνυμον έγκρίνεται ή άνα-νοείται, άν δέν συνοδεύεται υπό του δικαιώματος δρ. Σ.—Τά έγκρινόμενα ή άνανοούμενα ίσχύουν μέχρι της 30 Νοεμβρίου 1923. Όσα συνοδεύονται από Α, άνήκουν είς άνόμα και όσα από Κ, είς κοιλία.

Νέα Ψευδώνυμα: Βάγγ' ά (?...)

Συναμπάρ, ά.

ΜΙΚΡΑ ΜΥΣΤΙΚΑ

Διά 1 έως 3 το πολύ προτάσεις διαγ. 150 Διά τάς περιλήπον λεπτά 30 ή λέξεις

Μ. Μ. έπιθυμούν ν' ανταλλάξουν: Η Πουπέ με Βασιλίσαν στις Παπαρούνες, Άγριοιολέτταν, Χαλκουτοπούλαν.

Η Διάπλasis άδράζειται τους φίλους της: Τρελλοαροακει-άδα(εύχαριστώ πολύ τόν «Περβρο-μ» και γιά τό τρίτοστο έσπαθώμα, ιδιαιτέρως δά τόν άγαπητό παρα-μάρα... Πανταχού Παρόντα (αυ θα δαγής τα εύχαριστήριά μου και γιά τό έκτο πως έπληθύναν από τή μία στιγμή ως την άλλη! εύγε στον «Περβρομ»!) Πουλό-πουλον (πολύ καλό! αλλά δέν είναι άνάγκη ν' άποσυρθής εσύ, γιά να μου γράψη ή άδελφή σου) μπορείτε κι' οι δυό μαζί κι' άπό με διαβάση με τόσο ζήλο από τώρα που είναι μικρή, συμπαραίνω ότι γρήγορα θα έβλη και σέ θέα να διαγωνίζεται!

Πολεμιστή της Πατρίδος (καλό γραμμένο τακτικό, αυτό τά Π. Πνεύματα! αλλά όλα σχεδόν γνωστά μου! θα τάχης άντιγράψι από παλαιούς μου τόμους) όσο γιά τα κομμάτια, δέν είναι του είδους που έζητηνα, ούτε στη γλώσσα που μεταχειρίζομαστε: να στείλεις άλλα τώρα που δέχομαι! Άκράτητο Γέλιο (δέν πιστεύω να είναι σωστή ηέξηγησή σου λες ότι άναγκαστικά δημοσιεύω στη Σελίδα έργα μικρών παιδιών, έπειδή δέν υπάρχουν τώρα μεγαλύτερα να μου στέλνουν έργα καλά) έστω, αλλά μένει να έξηγηθή γιάτί δέν υπάρχουν πιά αυτά τά «μεγαλύτερα» που δπήρχαν άλλοτε; Άσημάκη Δρακόπ. (έντε-νέστερο; τί λές εκεί! αυτό ύπερ-βαίνει τή στήλη! άλλωστε γιά τήν Σελίδα χρειάζεται και ψευδώνυμο-

